Zondagsschoolboekje

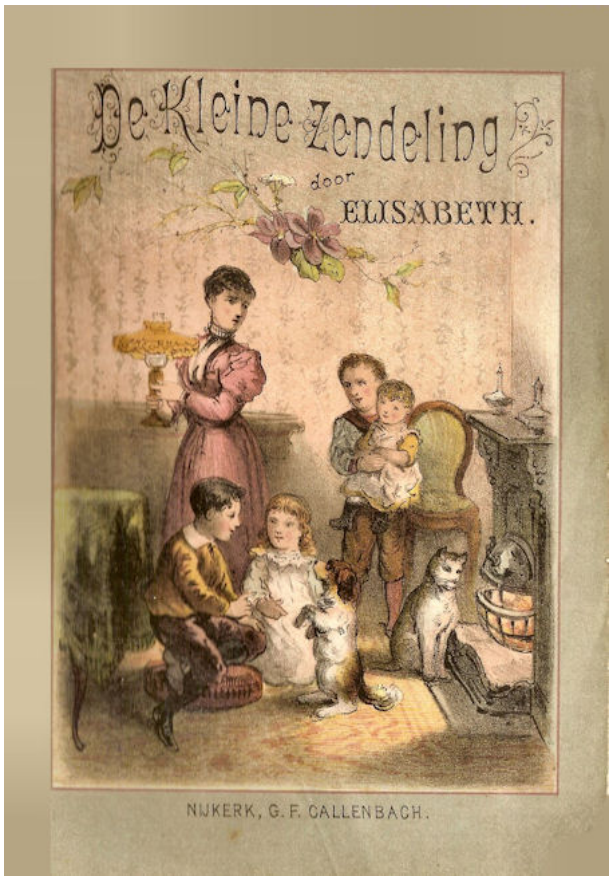

Titel: De kleine zendeling

Auteur: Elisabeth

Illustrator:

Uitgever: G.F. Callenbach, Nijkerk

Druk: 1

Jaar van uitgave: 1897

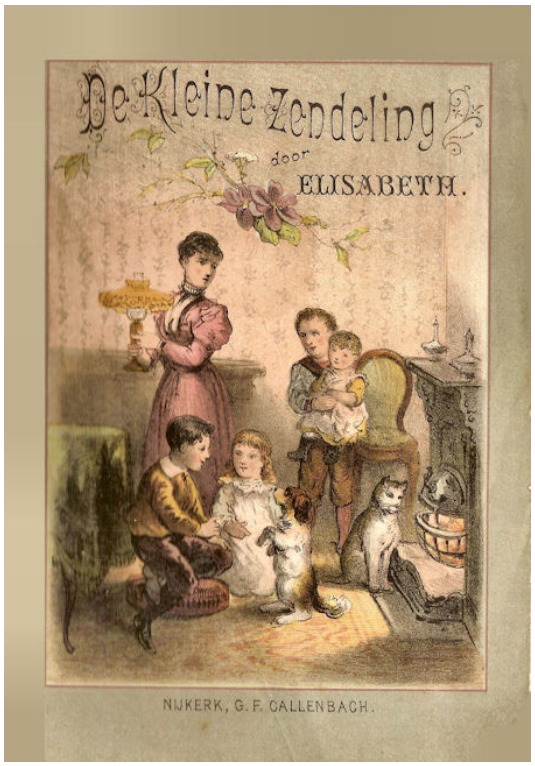

DE KLEINE ZENDELING.

NAVERTELD

DOOR

ELISABETH.

NIJKERK,
G. F. CALLENBACH.

I.

't Was een stormachtige herfstavond; de regen viel met stroomen neder en kletterde tegen de vensters van een klein huisje, dat, een heel eind buiten de stad, aan den grooten weg gelegen was.

Het scheen wel, dat de wind het er op gezet had die kleine woning eens flink te doen schudden, want tusschenbeide kraakte het dak en dreunde het huis op zijne grondvesten. Maar, geen nood! 't Was stevig gebouwd, en de bewoners hadden geen last van het onstuimige weêr; — mocht het buiten koud, donker en guur wezen, dáárbinnen, in de gezellige huiskamer, was het zoo heerlijk warm en licht!

Een prettig vuurtje brandde in den haard en het hout knetterde en knapte, dat het een lust was het te hooren.

Twee kinderen zaten gehurkt voor het vuur: Henk en Keetje, in gezelschap van de „Koningin" — met andere woorden — eene deftige poes, die een vlekje in den vorm van een kroon op haar voorhoofd had; vol aandacht zat ze in de vlammen te kijken en spinde goedkeurend.

Een eindje van hen af zat Jantje, die zijn kleinen broer in de armen hield; hij was onderwijl bezig de opvoeding te voltooien van den „Generaal": een heel klein hondje, maar zóó slim en verstandig, als er volgens zijn baasje geen tweede bestond.

Moeder liep de keuken en de kamer in en uit om alles voor het avondeten in orde te maken; 't moest klaar zijn, als haar man van zijn werk thuiskwam.

Keetje had al een paar maal gevraagd: „Waar vader toch bleef? hij kwam nooit zoo laat thuis." Henk, gevolgd door den generaal, was tweemaal naar de voordeur geloopen; heel voorzichtig had hij die geopend om te zien of vader nog niet het hek inkwam, maar telkens was hij teleurgesteld binnengekomen en had hij gezegd: „Er is nog niets op den weg te zien..... Hu! wat is het toch koud en nat!"

„'t Is me een weêrtje voor vader om dóór te komen, na zoo'n ganschen dag hard gewerkt te hebben," zei moeder; „weet je, wat ik zal doen? Het lampje voor 't venster zetten, dan is het niet zoo donker op den weg."

De oude hangklok tikte al sneller en sneller, naar het scheen, en het eene kwartier na het andere ging voorbij, zonder dat de welbekende voetstappen zich lieten hooren.

Willie, het kleinste kind, begon te schreien; moeder nam hem van Jantje over, suste hem in slaap en legde hem in zijn wiegje.

De poes lag heerlijk te slapen onder vaders leuningstoel. Keetje volgde al spoedig haar voorbeeld: ze

legde het blonde kopje tegen den stoel aan en weldra was zij ingedut.

De oogen van den „generaal" gingen telkens open en dicht, juist als de donkere kijkers van zijn baasje. — Vader kwam nog maar altijd niet.

„Ik zou liever naar bed gaan, kinderen," zei moeder, die hen eindelijk voorzichtig wakker maakte, „jelui moest nu niet langer wachten; eet je boterham op en ga dan maar gauw slapen."

Naar bed!! En vader had hun geene verhaaltjes verteld: prettige geschiedenisjes, die werkelijk gebeurd waren! Dat deed hij elken Zaterdagavond immers. De geheele week moest hij hard werken tot 's avonds laat, maar 's Zaterdags kwam hij vroeger thuis en dan was hij het bijzonder „eigendom" van zijn klein volkje; ze klauterden op zijne knieën en hij speelde en stoeide met hen, dat het een aard had.

Met lange gezichten begonnen de kinderen dan ook aan hun boterham; zij sliepen eigenlijk nog half en half.

Keetje had de hare al bijna op, toen Henk opeens uitriep: „Daar is vader!"

„Hoe kom je er bij?" vroeg Jantje, luisterend. „Alsof vader zoo sloffend zou loopen! 't Is natuurlijk een oude man, die daar aankomt, en hij is niet alleen ook, hoor maar!" .... Vreemde schorre stemmen waren daarbuiten luid aan het zingen.

— „Het hek gaat open!" riep Keetje verschrikt, en Henk vloog naar de deur om er voor alle zekerheid den grendel voor te schuiven.

Met een vuurrood gezichtje en ademloos van schrik kwam hij weer binnen. „O! moeder," hijgde hij: „ik was nog juist op tijd. Hoor eens, hoe er een tegen de deur bonst!".....

„Ik wou maar, dat vader thuis was!" schreide Keetje en drong zich dicht tegen moeder aan.

Het rumoer werd minder, maar nog een paar harde slagen op de deur volgden.

Wat werd moeder bleek, toen eene vreemd veranderde en toch zoo welbekende stem haar toeriep: „Wat beteekent dat nou, Marie? Ben je van plan me den geheelen avond hier buiten te laten staan?"

Juffrouw Wessels stond op; hare stem beefde, toen ze haastig zeide: „Ga gauw naar boven, kinderen, het is vader; ik ben bang, dat hij erg ziek is en hij zal 't niet goed vinden, dat jelui nog op zijt!" Henk en Keetje gehoorzaamden schoorvoetend; maar Jantje bleef angstig staan wachten, terwijl moeder met trillende handen den grendel wegschoof en de deur opende.

„Zeg, wat beduidt dat, vrouw!" riep Jan Wessels, naar binnen wankelend en zijne vrouw ruw bij den schouder grijpend.

„Denk om Jantje," fluisterde de arme moeder. Maar 't was te laat. Het kind had het gezien en gilde: „O! vader! vader!" — met zulk een doodsangst in zijn stemmetje, dat Jan Wessels half tot zichzelf kwam en vriendelijk zeide: „Wat scheelt er aan, ventje? Je dacht zeker, dat ik moeder kwaad wou doen, hé? Ik deed het maar voor de grap, hoor!"

Jantje oegon zenuwachtig te snikken; hij sloeg zijne armpjes om vaders hals en deze trachtte hem door liefkoozingen tot bedaren te brengen. Toen hij zag, dat zijne vrouw zachtjes schreide, zeide hij op luchtigen toon: „Stel je je nu zóó aan, omdat ik een beetje te veel op heb? Je liet me in dien stortregen staan, zoodat ik heelemaal verkleumd raakte en ik voelde me zóó raar, dat het bloed me naar het hoofd steeg .... ik wist niet meer, wat ik deed."

„O! dáárom deed je zoo vreemd, niet waar, vader?" zei Jantje en zijn bleek gezichtje klaarde op. „Je gezicht ziet ook zoo rood; kan dat kwaad, moeder?"

Juffrouw Wessels zuchtte; het was haar niet mogelijk iets te zeggen. Zij stond op om droge kleederen voor haar man te halen en nam Jantje meê naar boven; zij bracht het kind zelve naar bed en ging niet eerder naar beneden, voordat hij rustig sliep.

Toen liep zij op de teenen de trap af en opende de deur van de huiskamer.

„Ruim de tafel maar op, Marie," zeide haar man, „ik heb pas een heerlijk maal op. Je weet wel, mijn nieuwe vriend, de eigenaar van die groote tapperij op den hoek van de Groenstraat? Nu, die had een buitenkansje gehad; ik kwam hem tegen, toen ik van 't kantoor kwam: Jan, zei hij, ga meê met me, ik zal je eens tracteeren. Dat heeft hij ter dege gedaan; nog een paar vrienden genoten er meê van en...."

Zijne vrouw kwam dicht bij hem staan en legde hare hand op zijn schouder. „Jan," zeide zij ernstig,

„denk er toch aan, wat het eind zou kunnen zijn, als je dóórgaat, zooals je van avond begonnen bent. Onze arme kinderen....."

„Kom, kom, Marie!" viel hij haar knorrig in de rede. „'t Is toch geen doodzonde eens een slokje te nemen, vooral op zoo'n kouden avond."

„Je neemt tegenwoordig zoo iets veel vaker dan een jaar geleden," ging zijne vrouw zachtjes voort. „Ik ben heel bang, dat het eene gewoonte van je zal worden en dat je er niet meer buiten zult kunnen."

„Malligheid, Marie! Ik ken m'n maat wel, hoor! Vanavond heb ik een beetje te veel gebruikt, dat is waar, maar 't ging er ook zoo vroolijk toe!"

Juffrouw Wessels ging zwijgend zitten en nam haar naaiwerk op.

„Ik heb je een goed nieuwtje te vertellen," zeide haar man na een poosje. „Mijn vriend, de tapper, heeft me een plaats als boekhouder op zijn kantoor aangeboden en een deel van de winst, als ik onze spaarduitjes in zijne zaak wilde steken. Dat zou me wat wezen, want zoo'n zaakje is winstgevend, hoor! Ik zie je al in een mooi huis in de stad wonen, keurig gekleed, en je, wie weet! in een eigen rijtuig rijden! En de kinderen....."

„God geve, dat je nooit, nooit iets uitstaande zult hebben met die verderfelijke tapperij," zeide Juffrouw Wessels en ze hief haar betraand gelaat op.

„Kijk, nu begin je al weêr!" antwoordde haar man ongeduldig; „ik dacht niet, dat je zóó weinig op ons

voordeel bedacht zoudt zijn, en zoo onbegrijpelijk, waar het toch het wèlzijn geldt van onze kinderen."

In zichzelf brommend, liep hij de kamer uit en ging naar boven.

Nog geruimen tijd bleef Juffrouw Wessels alleen zitten. Hare lippen bewogen zich. „Heer, help ons," bad zij telkens weder: „leer mij, wat ik doen moet om hem te helpen de verzoeking te weerstaan. Wees ons genadig, om Jezus wil."

Jan Wessels zat ook over het gebeurde van dien avond na te denken, maar hij vroeg geene hulp van Boven; hij had een vast vertrouwen in eigen kracht.

„Kom, kom," zoo besloot hij zijne overpeinzingen, „ik kan mezelf best in bedwang houden en niet meer jenever nemen, dan ik verdragen kan. Een slokje zoo nu en dan heeft me nooit kwaad gedaan. Zooveel als vanavond moet ik toch niet meer nemen, ter wille van het kind .... van dat kleine Jantje — wat keek hij me verschrikt aan. .... Weg met die gedachte! Ik ga zien of ik wat slapen kan."

II.

Twee maanden zijn voorbijgegaan.

Het was de avond voor Kerstmis. Henk, Jan en Keetje waren dien dag bijzonder vroolijk geweest; zij hadden druk gebabbeld over de geschenkjes, welke vader beloofd had voor hen uit de stad te zullen meêbrengen. Zij zouden die morgen, als ze opstonden, in de keuken vinden; dit waren de kinderen alle jaren gewoon. Zij hadden zelfs den hond verteld, dat hij heerlijke stukjes suiker zou krijgen — daar hield de „generaal" zooveel van. De hond liet dan ook bij deze aanspraak een goedkeurend gebrom hooren: „Net of hij me begrijpt," zei Jantje opgetogen.

Nu sliepen de kleuters rustig en juffrouw Wessels zat alleen in de stille huiskamer. Haar man had gezegd, dat hij vroeg thuis zou komen, maar ach, de uren gingen voorbij en hij kwam niet.

In de laatste weken — sedert hij zoo onverwacht zijn vriendelijken patroon verlaten en boekhouder bij den tapper geworden was — gebeurde het heel vaak, dat hij laat thuiskwam ..... Met een zucht stond Juffrouw Wessels eindelijk op; zoo stil mogelijk —

om het kleintje niet wakker te maken, dat rustig in zijn wiegje sliep — ging ze naar de voordeur. Zij opende die en tuurde den besneeuwden weg op.

Daar hoorde zij, heel in de verte, het gezang en gejoel van dronken lieden. Een angstig voorgevoel bekroop haar. Het geluid kwam nader en nader, en het knorrend gebrom van den „generaal" ging over in een driftig geblaf.

..... Juffrouw Wessels trad verschrikt achteruit. Ja, waarlijk! het was haar man, die daar door twee kameraden werd thuisgebracht. Zoodra zij Jan Wessels de deur ingeduwd hadden, trokken ze die met een harden slag dicht en gingen, luid zingende, verder — naar hùnne vrouwen en kinderen!

Jan Wessels was in zijn leuningstoel nedergevallen; hij sloot de oogen en viel spoedig in een zwaren slaap. Den geheelen Kerstnacht waakte de arme vrouw bij haar diepgevallen echtgenoot; al die uren lag hij daar onbewegelijk. Toch viel haar de nacht niet lang: zij kon niet meer denken en niet meer bidden, zij gevoelde koude, noch vermoeidheid. Een onnatuurlijke kalmte was over haar gekomen, in haar hart was alles duisternis en wanhoop.

En daarbuiten luidden de Kerstklokken!

Toen de morgen aanbrak, ontwaakte de arme moeder uit hare gevoelloosheid door de vroolijke stemmetjes van de kinderen. Zij hoorde, dat ze lachend en zingend de trap afkwamen; een schok ging haar door

de leden, — want plotseling herinnerde zij zich, dat het Kerstdag was en dat zij het beloofde speelgoed vergeefs zouden zoeken. Neen, vader had daar heelemaal niet meer aan gedacht — hij had het vergeten, hoe hunne oogjes geschitterd hadden, toen hij ze verteld had, wat hij alzoo uit de stad zou meebrengen. Wat moest zij doen?

De kinderen zouden vreemd opkijken, als zij de keukentafel ledig vonden; het scheen haar het beste toe ze op de teleurstelling voor te bereiden.

Hélaas! Zij kwam juist te laat!

Toen juffrouw Wessels de keukendeur opende, kwamen haar de tranen in de oogen. Daar in de grijze morgenschemering stonden de kinderen, alle drie, in hunne witte nachtjaponnetjes en met hunne bloote voetjes. De lieve gezichtjes zagen er zoo bitter teleurgesteld uit:..... de tafel was leeg — en moeders handen waren óók leeg!

Jantje beet zich op de lippen en probeerde er uit te zien of 't hem niemendal schelen kon, want hij bemerkte terstond, hoe bedroefd en bleek moeder er uitzag. Henk keerde zich om en begon te fluiten — zijn middel om de tranen terug te houden — maar Keetje schreide luidkeels.

„Stil toch, Keetje!" fluisterde Jan. „Kijk, nou gaat moeder ook huilen. Is er iets .... met vader gebeurd?" ging hij met bevende lippen voort.

Nu vertelde moeder het drietal héél langzaam en héél voorzichtig, dat vader erg ziek thuisgekomen was,

die arme, arme vader! Hij had nog geen speelgoed voor hen kunnen koopen, dat begrepen ze wel, niet waar? Maar, als ze zoet en stil waren, dan zouden zij later ieder iets moois krijgen. Ze moesten maar aan den lieven Heer vragen of Hij vader weêr spoedig beter wilde maken.

Met ernstige gezichtjes trokken ze naar boven, kleedden zich aan, en gingen een paar uur later hand aan hand naar de kinderkerk.

Toen Jan Wessels uit zijne roes ontwaakte, was hij diep beschaamd over zichzelf; hij nam zich nogmaals ernstig voor zich nooit meer zoo te bedrinken. Een paar dagen later bracht hij uit de stad de beloofde Kerstgeschenken mede, en toen de kinderen dien avond zoo recht vroolijk om vader heen zaten, straalde moeders gelaat van liefde en hoop.

De week tusschen Kerstmis en Nieuwjaar ging voorbij, zonder dat Jan ook maar een enkele maal dronken thuiskwam; het scheen wel of vrede en rust in het kleine gezin waren wedergekeerd. Maar op Nieuwjaarsavond zat juffrouw Wessels weer vergeefs op haar man te wachten. Als ze maar eens even had kunnen kijken in de schitterend verlichte gelagkamer van den „Rooden Leeuw", dan zou zij gezien hebben, dat Jan dien avond dieper gevallen was dan ooit.

Wat was er gebeurd?

Juist op dien Nieuwjaarsmorgen had de tapper hem overgehaald zijne zuurverdiende spaarduitjes in de tapperij te steken; het kostte niet heel veel moeite

Jan Wessels hiertoe over te halen. Toen had de patroon hem zijn eerste driemaandelijksch loon uitbetaald — hoewel hij pas twee maanden in betrekking was — en hem bovendien nog een flinke Nieuwjaarsfooi gegeven.

Geen wonder, dat Jan met een opgerulmd gezicht de tapperij verliet. Hij was vast besloten terstond naar huis te gaan en het geld aan zijne vrouw te geven voor het huishouden. — Maar nauwelijks was hij op straat — of een zijner „vrienden" kwam op hem toe en zeide: „Wel, ouwe jongen, wat zie je er vroolijk uit! Zeker goed geld verdiend, hè? Kom, nu moet je me eens tracteeren!"

Jan maakte een paar zwakke tegenwerpingen, doch het slot was, dat hij zich liet meetroonen naar de(n) „Roode(n) Leeuw", — die(n) hij zoo juist verlaten had.

Het duurde niet lang of een vroolijk gezelschap zat om hem heen; de éene flesch na de andere werd geledigd. Met een valsch lachje streek de tapper het geld op, dat hij voor een paar uur aan Jan had uitbetaald.

't Is waar, een paar maal had deze laatste gezegd, dat hij naar huis moest, naar vrouw en kinderen — maar ze hadden hem eenstemmig hartelijk uitgelachen.

Toen hij zijn laatste geldstuk uitgegeven had, was hij eindelijk naar huis gegaan. Juffrouw Wessels boog het hoofd in stomme smart; zij gevoelde, dat hare hoop den bodem was ingeslagen.

Zoo begon het nieuwe jaar in de kleine woning!

III.

Het is Mei geworden! Een heerlijke warme voorjaarsdag.

Tegen schemeravond waren Henk, Jan en Keetje met eenige buurkinderen buiten aan 't spelen.

„Kijk eens! Wie komt dáár aan?" riep Willem Horst op eens. „Ik ben bang, dat het een dronken man is!"

Met een angstig voorgevoel keek Henk in de aangeduide richting. Ja, 't was zijn vader, die juist de deur zijner woning inging.

„Dat *is* geen dronken man!" zei de arme jongen heftig — hij werd vuurrood van drift. — „Het is mijn vader!"

„Nu, wat zou dat? Dáárom kan hij toch wel een dronkaard zijn!" riep Dirk Verhagen.

„Ha! ha! ha! je hoeft z'n gezicht maar te zien!"

„Wat bedoel je?" vroeg Henk op trotschen toon, terwijl hij zijn plaaggeest uitdagend aankeek.

„Wel, ik meen, dat je vader drinkt en dat dáárom zijn gezicht zoo rood is."

„Dat mag je niet zeggen," zei Jantje en 't was of

zijne anders zoo zachte blauwe oogen vuur schoten: „Vader heeft last dat het bloed hem naar 't hoofd stijgt; — moeder zegt, dat het heel gevaarlijk is en geen dokter hem kan helpen, maar God wel.... en.... en...." Jantje kreeg zóó'n wonderlijk gevoel in de keel, dat hij niet verder kon gaan.

„Ha! ha! ha!" lachte Dirk plagend: „'t is een mooie grap. Er is geen jongen in de buurt die niet weet, dat jou vader drinkt, net als dronken Piet uit de Gortsteeg; hij...."

.... Als een getergde leeuw sprong Henk op zijn' laffen kwelgeest toe en greep hem bij de keel. In een oogwenk lag Dirk onder. Een paar jongens schoten toe om hem te ontzetten, maar dit ging zoo gemakkelijk niet, want niet alleen was Henk geducht sterk, maar ook kozen de meeste jongens de partij van den aanvaller: „'t Was laf van Dirk Henk zóó te tergen," vonden zij. Er volgde een hevig gevecht, waarbij de generaal zijns meesters vijanden voortdurend naar de beenen hapte.

„Neem het terug!" schreeuwde Henk, schor van drift; Jantje had geen adem meer over om een woord uit te brengen.

„En ik doe 't niet!" hijgde Dirk: „hij is telkens zoo dronken, dat hij de deuren van de vensters niet onderscheiden kan en...."

— — „Jongens! jongens! doe mekaar toch geen ongeluk!" klonk plotseling eene ernstige stem achter hen, en toen ze verschrikt omkeken, zagen zij mijnheer

Borger, hun Zondagsschoolonderwijzer, dien zij bijna allen kenden en liefhadden.

Henk had Dirk losgelaten en deze maakte gebruik van die gunstige gelegenheid om te ontsnappen; hij werd op den voet gevolgd door de andere vechtersbazen, — zoodat Henk, Jan en Keetje met mijnheer Borger alleen bleven.

Met neergeslagen oogen stond Henk voor hem; de „generaal" kroop met hangende ooren, druipstaartend, achter zijn baas.

„Hoe kwamen jelui er toe te gaan vechten?" vroeg de onderwijzer zacht, terwijl hij Jantjes brandende handjes in de zijne nam.

„Hij noemde onzen vader .... een dronkaard," antwoordde Henk en een dikke traan rolde langs zijne blozende wangen. „Hij zei, dat vader even slecht is als dronken Piet uit de Gortsteeg!"

„We weten heel goed, dat het ondeugend is om te vechten!" riep Jan, „maar we konden 't niet helpen: je weet niet wat je voelt, als ze je vader een dronkaard noemen." ....

„Niemand zal 't wagen mijn vader uit te schelden!" ging Henk op vasten toon voort. „Ik heb geen spijt over 't vechten, ik gaf Dirk zijn verdiende loon en ik zou 't weêr doen, als hij 't nog eens dorst te zeggen!"

„We moeten eens samen praten," merkte Mr. Borger op. „Weet je wel, jongens, dat we altijd goed voor kwaad moeten vergelden?"

„O! mijnheer!" riep Henk, „dezen keer kon ik 't werkelijk niet doen. Het was immers onwaar wat hij zeide, niet?"

Hij keek den onderwijzer smeekend aan en zijne stem klonk zóó dringend en angstig, dat den goeden ouden man de tranen in de oogen kwamen.

„Ik ben bang, dat het géén leugen was, die Dirk sprak," zeide hij medelijdend. „Je vader is in deze laatste maanden geducht veranderd, maar wij moeten allen medewerken om hem weêr gelukkig te maken. Dit willen we ten minste probeeren, niet waar?" voegde hij er opgeruimder bij.

Henks donkere kijkers fonkelden; zijn trotsch hart leed onuitsprekelijk en hij riep op bevenden toon: „Hoor je 't wel, Jan? onze vader *is* een dronkaard. O! wat moeten we doen, wat moeten we doen!"....

„Zullen ze vader nou ook met modder en steenen gaan gooien?" snikte Jantje. „Gaan ze hem net zoo naloopen en plagen, als ze dronken Piet doen?"

„Kinderen," zeide de grijsaard, die zelf moeite had zich goed te houden, toen hij hun verdriet zag: „jelui beiden hebt een heerlijk werk te doen!"

„We zullen door de jongens en door iedereen uitgelachen worden, ik wil nooit meer naar school gaan!" riep Henk heftig.

„Stil, kind," zei mijnheer Borger bedarend. „Er zijn menschen genoeg, die je *niet* zullen uitlachen, omdat je vader ongelukkig is. En als de anderen je bespotten, dan moet je trachten het moedig te dragen. Ik

geloof, dat jelui alle twee je vader tot zegen kunt zijn."

„Hoe?" vroeg Jantje verbaasd.

„In de eerste plaats door voor hem te bidden."

„Och, mijnheer!" zuchtte Henk, geheel uit het veld geslagen; „dit hebben we al zoo lang gedaan en 't helpt toch niets."

„Dat weet je niet," was het antwoord. „Misschien heeft God een plan met je vader: om hem weer even vriendelijk en goed te maken als vroeger, — en ik geloof zeker, dat Hij het zal toelaten dat deze beide jongens Hem helpen."

„God helpen?" klonk het ongeloovig.

„Ja zeker. Natuurlijk is de Heer machtig genoeg Zijn werk alleen te doen, maar soms wil Hij, dat een deel daarvan gedaan wordt door kinderen, wanneer het hunne ernstige begeerte is iets voor Hem te doen."

„Ik wil wel!" „Ik ook! Maar wàt moeten we doen?"

Nu volgde er een ernstig gesprek, en toen Henk en Jan eindelijk naar huis gingen — Keetje was al lang weggeloopen — hadden zij zich vast voorgenomen dubbel vriendelijk en voorkomend voor vader te wezen, duchtig hun best te doen met leeren, en te trachten vader 's avonds thuis te houden door hem allerlei prettige dingen van school en van hun spel te vertellen; ook zouden ze nooit ophouden voor hem te bidden.

Vol moed bereikten zij hunne woning; maar toen ze het half donkere kamertje inkwamen, scheen alles

hun zoo vreemd en stil, alsof er iets verschrikkelijks gebeurd was.

„Is er wat, moeder?" vroeg Henk, want Juffrouw Wessels zat op een stoel bij het venster, het gelaat in de handen verborgen. Hij kreeg geen antwoord en vroeg ook niet verder, maar stak de lamp aan. Zijn vader stond tegen den schoorsteenmantel geleund; eene sombere uitdrukking lag op zijn gelaat.

Verwonderd zagen de kinderen van de eene naar den ander. Geen geluid verbrak de stilte dan het tikken van de klok.

Eindelijk waagde Jantje het zijn vader te naderen en zacht te vragen: „Wat scheelt moeder toch? Kunt u 't ons niet zeggen, vader?"

„Er is niets!" bromde Jan Wessels kortaf. „Alleen maar, dat we nu kunnen gaan bedelen!"

Juffrouw Wessels keek op en vergat haar eigen leed, toen zij de ontstelde gezichtjes van hare kinderen zag. „Ik zal 't jelui wel zeggen," zeide zij vriendelijk. „De tapper, op wiens kantoor vader was, is bankroet gegaan: vader heeft nu geen werk, want de tapperij gaat weg, en we hebben ook al ons geld verloren."

„Wel, moeder!" zei Jantje merkbaar verlicht; „dàt is zoo erg niet, als die herberg weggaat. Nu blijft vader 's avonds weer bij ons en dan wordt het thuis weer even prettig als vroeger, toen...."

„Houd je mond, jongen!" riep de vader boos.

Het kind werd doodsbleek en keek hem verschrikt

aan, terwijl er een droevige trek op zijn gezichtje kwam.

„Jantje is niet gewoon, dat vader zoo boos op hem is," zeide juffrouw Wessels zacht.

„Ik wilde hem niet verschrikken," antwoordde Jan Wessels verontschuldigend, „maar het kind moet leeren niet zoo brutaal te zijn."

Hij wilde de deur uitgaan, doch zijne vrouw hield hem vast. „Toe, blijf nu vanavond bij ons," smeekte zij.

„Neen, ze wachten me!" antwoordde hij haastig — en het volgend oogenblik had hij zijne woning verlaten.

„Waar gaat vader heen, moeder?" vroeg Henk.

Juffrouw Wessels gaf geen antwoord; zij schudde droevig het hoofd.

„Zeg 't ons maar;..... wij..... weten wel," — Henks woorden werden afgebroken door snikken — „dat onze vader een dronkaard is!"

„Moeder," vroeg Jantje, „zou er iemand zijn, die zóó slecht is vader nog meer drank te geven, als hij ziet hoe ongelukkig die hem gemaakt heeft?"

Moeder glimlachte treurig en antwoordde: „Ja zeker, mijn lieve kleine jongen."

Henk legde het hoofd op moeders schoot en schreide hartstochtelijk.

Toen de kinderen een beetje bedaard waren, begon juffrouw Wessels ze te vertellen, dat zij over een week hun lief huisje zouden moeten verlaten om op een paar kamertjes in de stad te gaan wonen; —

niet in een van die mooie ruime straten, maar in een nauw steegje.

„En onze meubels?" vroeg Henk, rondziende. „Zal daar plaats genoeg voor alles zijn?"

„We nemen maar enkele dingen mee," legde moeder uit. „Het overige wordt verkocht; van dat geld moeten we leven tot vader weer werk heeft en...."

„Ik geloof niet, dat ik 't zal kunnen verdragen andere menschen in ons huisje te zien," zei Henk nadenkend.

„Kom, kom!" antwoordde moeder opgeruimd, „we kunnen immers onze kamertjes zoo prettig en gezellig maken, als we zelf willen. Wie weet hoe gelukkig we daar weer zullen zijn!"

„Waarom gaat vader niet liever terug naar zijn eerste kantoor, inplaats van naar nieuw werk te gaan zoeken?" vroeg Jantje opeens.

Juffouw Wessels aarzelde te antwoorden; Henk zag dit en riep heftig: „Zeg het niet, moeder, ik begrijp wel, waarom het niet kan: omdat..... omdat..... O! wáárom maakt hij ons zoo diep ongelukkig! Moeder, ik kán vader niet meer liefhebben!"

„Henk, Henk!" zeide moeder treurig en zag hem verwijtend aan.

Jantje haastte zich om te zeggen: „Ik zal vader altijd liefhebben, ik zal altijd van dien armen vader blijven houden. God zal hem zeker beter maken, niet moeder? En weet je wel, Henk, wat we mijnheer Borger beloofd hebben?"

„Ja" zuchtte Henk. „Ik zal 't ook wel probeeren vriendelijk voor hem te zijn; — maar o! alles lijkt me zoo donker en er schijnt nergens een straaltje van licht."

„Na de duisternis komt het licht! God geve het!" sprak moeder hoopvol, maar hare stem beefde en hare oogen stonden vol tranen.

IV.

Op een regenachtigen namiddag in Juni keek Juffrouw Wessels hare beide kamertjes eens rond. De nieuwe woning was nu geheel op orde. Een paar dagen hard werken had de vertrekjes bevrijd van jarenlang vuil, en er waren meubelen genoeg van de verkooping overgebleven om ze een vrij gezellig aanzien te geven.

De oude hangklok tikte weer in den hoek, sneeuwwitte gordijnen hingen voor 't venster en op den vloer lag een vroolijk stuk kleed. Keetje had er voor gezorgd, dat hare lieveling, de poes, niet achtergebleven was in de oude woning; de „Koningin" lag dan ook rustig op een stoel te slapen. De „generaal" scheen minder tevreden met den nieuwen stand van zaken en snuffelde overal rond. Eindelijk ging hij vlak onder de hangklok zitten, alsof hij zeggen wilde: „daar heb je ten minste één oud bekende van me!"

„Misschien zullen we hier gelukkig zijn," herhaalde moeder telkens en telkens; maar de glimlach verdween van haar gelaat, toen zij, daar beneden in de straat, ruwe liederen hoorde zingen en een taal hoorde uit-

slaan, die zij vreesde dat hare kinderen maar al te spoedig zouden overnemen.

Onwillekeurig ging zij naar het venster om dit te sluiten; een benauwde, vunzige lucht kwam haar vanuit de nauwe steeg tegemoet. Zij huiverde. Zouden hare zwakke kinderen, die bovendien gewoon waren aan de frissche buitenlucht, in deze bedompte woning gezond kunnen blijven? En, al bleven ze gezond, zou de omgang met de havelooze, ruwe jeugd uit deze achterbuurt hun geen kwaad doen?

Den eersten nacht konden ze geen van allen in slaap komen. Tot vroeg in den morgen weerklonken van alle kanten driftige stemmen en toornige kreten — alsof de menschen beneden en boven hen aan het vechten waren, zoodat de kinderen verschrikt onder de dekens kropen en kleine Willem den ganschen nacht huilde.

Langzamerhand wendde dit wel en sliepen ze door het rumoer heen. Maar waar zij *niet* aan gewoon raakte, dat waren de spotternijen en plagerijen van de kinderen uit hetzelfde huis en het steegje, die hen hinderden en kwelden, zoodra ze den voet buiten hunne kamertjes zetten.

„O! lieve tijd! wat een fijne heertjes, wat een pronkstukken!" riep een havelooze kwajongen met een brutaal gezicht, toen Henk en Jan — met Keetje tusschen hen in — op een Zondagmiddag het huis uitkwamen om naar de Zondagsschool te gaan.

De kinderen gaven geen antwoord; zij liepen zoo snel mogelijk door. Maar op een schel gefluit van den „Borstel" — zoo werd de kwajongen algemeen in de buurt genoemd, omdat hij zulke ruige, stekelige haren had — kwamen een aantal in lompen gehulde knapen uit alle hoeken en gaten te voorschijn, die met schelle stemmen riepen: „Wat is er gaande, Borstel?"

De aangesprokene knipte veélzeggend met zijne slimme oogen en wees naar het netgekleede drietal, dat alle kans scheen te hebben om ongedeerd te ontsnappen. Zondag was een saaie dag voor de jonge vagabonden en ze vonden het heerlijk eene gelegenheid te hebben de arme kinderen te kwellen.

„Ha! ha!" lachten ze; „de Borstel weet, wat soort van wild we graag vangen. Laten we ze achterhalen!" Ze sprongen woest door en over elkander en voegden de daad bij 't woord.

Een hoop modder en vuil werd den vluchtelingen naar het hoofd gegooid .... een scherpe steen trof juist Jantjes wang.

Het kind werd flauw van pijn en schrik, hij kon niet verder gaan en leunde tegen den blinden muur. Keetje trachtte met haar zakdoekje het bloed te stelpen, en Henk keerde zich om en zag zijn aanvallers strak in het gelaat. Zijn geheele lichaam trilde van verontwaardiging en ingehouden drift.

„Wat moet jelui van ons!" riep hij met bevende stem, toen de kwelgeesten een kring rondom hem

vormden en stonden te dansen als een troep wilden om hun slachtoffer. „Waarom laat jelui ons niet met rust?"

„Eerst je overgeven! En de anderen ook; — zoo, nu zijn jelui onze gevangenen!" riep de „Borstel", die aanvoerder van de geheele bende scheen te zijn. „We zullen je zaak onderzoeken, en zien, wat het beste middel is om jelui dien mallen trots voor goed af te leeren. Voorwaarts ...., marsch! —

Ze brachten de „gevangenen" naar een oude schuur aan den anderen kant van het „rattenhol", zooals „de Borstel" het steegje noemde, waarin zij allen woonden.

Niemand stak een hand uit om de kinderen te ontzetten. Integendeel, sommige bewoners, die aan de deur hunner woningen stonden, verkneuterden zich bij de gedachte dat „die vreemde kinderen" er nu eens duchtig van langs zouden krijgen.

In de schuur gekomen, werd er door de kwajongens een soort van rechtszitting gehouden; de „Borstel", op een boomstam gezeten, beschuldigde de arme kinderen van hoogmoed en eigenwaan: „Zij wilden zich verheffen boven de anderen; zij achtten zich te hoog en te voornaam om met de bewoners van het „rattenhol" om te gaan — en ze waren toch de kinderen van „dronken Jan," dien allen in de buurt kenden!"

Bij dit laatste gezegde begon Jantjes bleek gezichtje te trillen. Henk balde de vuist en trachtte zich los te rukken om den „Borstel" te lijf te gaan. Maar zijne havelooze rechters hielden hem des te steviger vast

en waarschuwden hem stil te zijn — anders zou het niet goed afloopen!

Het vonnis werd over hen uitgesproken, want ze werden eenstemmig schuldig verklaard.

De „Borstel" besliste, dat — om Henk en Jan dien hoogmoed af te leeren, hunne jassen bemodderd en hunne hoeden ingedeukt zouden worden.

Op algemeen verzoek werd Keetje vrijgelaten; ze was ook nog zoo bitter klein en nietig en ze zou zeker van angst bezweken zijn, zóó wanhopig stond zij te schreien.

Jantje spartelde niet tegen, maar bleef rustig staan, toen de „Borstel" op hem toekwam om bij hem het vernielingswerk te beginnen.

„Waarom kijkt je zoo naar me?" vroeg de deugniet eensklaps.

„Het spijt me zoo voor je, dat je zoo ondeugend bent, Borstel!" zei Jantje, hem aanziende met een uitdrukking in zijne oogen, die de havelooze knaap niet kon verstaan.

„Ik vraag je: waarom je me zoo aanstaart!" herhaalde deze driftig.

„Ik kan 't niet goed zeggen," antwoordde het kind ernstig, „maar het doet me zooveel verdriet. Zeg, Borstel, heb jij ook eene moeder?"

De jongen stootte een vloek uit en een pijnlijke trek kwam op zijn verweerd gezicht.

„Waarom zeg je dat, hé? Je weet zeker, dat van alle dingen op de wereld dit alleen me pijn kan doen. Ze is dood — dood!" zei hij met een snik. Toen

voegde hij er bij: „Als je het waagt er me nog eens naar te vragen .... dan ...."

Het diepe medelijden in Jantjes gezichtje roerde hem — hij wist zelf niet, hoe 't kwam.

Plotseling liet hij zijn slachtoffer los en zeide schor: „Dáár, ga maar naar huis! En lafaard ben ik, dat ik jelui zoo weg laat gaan. Wie zou het ooit van me gezegd hebben!"

Op bevel van den „Borstel" werden terstond alle vijandelijkheden gestaakt; het leek wel, dat hij een onbegrensde macht bezat over die wanordelijke schare, want hij werd wel *onwillig*, maar toch *onmiddellijk* gehoorzaamd.

Zoodra de kinderen de schuur uit waren, vlogen ze naar huis en snelden de trap op, gevolgd door den „generaal," wiens staart met een paar oude blikken ketels versierd was, hetgeen een oorverdoovend geraas maakte.

„O! moeder!" riep Henk, het kamertje binnenstormende; hij wierp zich, hartstochtelijk snikkend, op den grond en klaagde: „Ik kàn hier niet blijven, laten we toch ergens anders gaan wonen!"

Juffrouw Wessels was even verschrikt en bedroefd als hare kinderen, toen Jan en Keetje haar 't gebeurde meêdeelden, en een poosje weenden zij te zamen.

Opeens zei Jantje met een opgeklaard gezichtje: „Zal ik u eens wat zeggen, moeder?" Mijnheer Borger zei laatst, dat ieder mensch, al is hij nog zoo ruw, tòch één zacht plekje in zijn hart heeft — dus

heeft de „Borstel" dat ook. We moesten probeeren Henk en ik, om goede vrienden met hem te worden en hem van den Heer Jezus vertellen, dan zal hij wel zacht en vriendelijk worden en de andere jongens ook."

„Vrienden worden met den „Borstel"? Dat krijg je nooit gedaan, en ik zou ook niet de vriend willen zijn van dien gemeenen jongen, bah!" zeide Henk verachtelijk, terwijl hij opstond om zijn betraand gezicht af te wasschen: 't was toch eigenlijk flauw voor een jongen om zoo te huilen!

„Ik zal tòch zien, dat ik vrienden met den „Borstel" word," was Jantjes slotsom, want hij dacht: God zal mij wel helpen.

De zomer ging voorbij. In weerwil van de onvermoeide, onzelfzuchtige liefde en toewijding van vrouw en kinderen, ging het met Jan Wessels van kwaad tot erger. Zoo nu en dan bracht hij een kleinigheid thuis voor het huishouden, want hij had hier en daar wat los werk gevonden: men durfde hem niet „voor vast aannemen." Het kleine gezin was meestentijds afhankelijk van hetgeen Henk en Jan verdienden met boodschappen doen en pakjesdragen.

Juffrouw Wessels had door voorspraak van vroegere kennissen naaiwerk gekregen, zoodat ze soms tot laat in den nacht opzat om het af te maken. Ze moest dit werk al spoedig ongeven, want kleine Willie, die altijd heel teêr en zwak geweest was, begon meer en meer te sukkelen, zoodat zij het grootste gedeelte van

haar tijd aan het zieke stumpertje moest wijden. Vaak gebeurde het, dat de kinderen zonder eten naar bed gingen, en het eens zoo gezellige kamertje werd al leeger en kaler, daar het eene meubelstuk na het andere verpand moest worden.

Op zekeren avond kwam Jantje doodmoe thuis; den geheelen dag had hij vergeefs getracht iets te verdienen. Toen hij 't kamertje binnenkwam, hoorde hij, dat Keetje huilend om een boterham vroeg; moeder kon haar die niet geven, omdat er niets meer in huis was. De arme vrouw liep het vertrekje op en neêr met den zieken Willie in hare armen; het kindje kreunde pijnlijk en zijne doorschijnende vingertjes bewogen zich rusteloos.

Plotseling viel Jantje iets in. Hij fluisterde Keetje een paar woorden in 't oor en ging heel zacht met haar het kamertje uit.

„Waar breng je me toch heen?" vroeg het kleine meisje, toen zij op straat kwamen en Jantje haar aldoor maar meêtrok. Haar broertje antwoordde niet, doch hij hield het kleine handje nog steviger vast, alsof hij bang was, dat het kind wegloopen zou. Zij kwamen door een paar nauwe, morsige straten en telkens als ze een herberg voorbijgingen, nam Jan die nauwkeurig op. Eindelijk bleef hij staan voor een druk bezochte tapperij: een benauwde dranklucht en een luid gejoel en geschreeuw drong naar buiten.

„Ach toe, ga hier niet in, ik ben zoo bang!" zei Keetje smeekend.

Maar Jan was vast besloten en trad met haar de herberg binnen. Zij stonden in een donker portaaltje, dat door een groen gordijn van de gelagkamer gescheiden was. Men scheen daarbinnen aan 't twisten te zijn; Jan wachtte dus, totdat de driftige stemmen een weinig bedaard waren. Toen sloeg hij 't gordijn weg — en kwam met Keetje de gelagkamer in. Het kleine meisje drukte zich angstig tegen haar broertje aan; de ruwe gasten, die daar voor een verveloose houten tafel zaten te drinken, staarden verbaasd naar de kinderen.

„Wat moet jelui hier?" vroeg de tapper, die onwillekeurig zijne stem wat verzachtte bij het zien van die lieve bleeke gezichtjes en die bloude krulkopjes.

Jantje verzamelde al zijn moed en zei dapper: „Mijnheer, krugt mijn vader *hier* altijd drank?"

„Hoe heet je vader?"

„Jan Wessels."

„Dronken Jan!" lachte een der mannen.

„Ja, als die man jelui vader is, dan komt hij altijd hier," antwoordde de tapper. „Ik geloof niet, dat iemand anders hem drank geven zou, want hij is een slecht betaler — maar ik wil hopen op betere tijden!"

„O, meneer!" vervolgde het kind smeekend: „Wilt u hem, als je blieft, geen jenever meer geven?"

De herbergier fronste de wenkbrauwen, en de „oude Tijger," een van de meest beruchte dronkaards uit de buurt, stond op en legde zijn stevige vuist op

Jantjes schouder. „Kom," zei hij goedig, „dit is geen geschikte plaats voor jelui; je moest al lang in bed liggen."

Maar Jan wendde zich opnieuw tot den tapper: „Ach, meneer, we waren vroeger zoo gelukkig en we hadden zoo'n lieven besten vader, maar sinds hij begon te drinken, zijn we zoo bitter arm geworden." ....

Hij sloeg zijn arm om Keetje heen en vervolgde: „Zij heeft vandaag nog niets gehad dan een stukje droog brood. En dit is nog niet het ergste: onze kleine Willie — dat is ons jongste broertje" — legde hij den aandachtig luisterenden „ouden Tijger' uit, „is heel ziek, hij gaat zeker sterven; zijne handjes zien er net uit als de pootjes van een kuikentje ..... en .... en ...." Jantje barstte in tranen uit. De ruwe dronkaard, naast hem, voelde zich wonderlijk aangedaan. Een man, die anders verscheidene glaasjes meer dronk, stond op en ging heen, terwijl hij een traan wegwischte.

„Wat bezielt dien kerel!" zeide de tapper boos. 't Is een van mijne beste klanten, maar hij zal wel terugkomen! — Hier is een boterham voor jelui, kinderen, ga nou maar gauw heen!" Keetje greep gretig naar het brood, maar Jantje weigerde het aan te nemen: „Beloof me eerst, dat je mijn vader geen drank meer verkoopen zult!" zeide hij fier.

„Jou onbeschaamde bengel!" riep de man; „wil je wel ereis maken, dat je wegkomt, anders zal ik je!" ....

De „Oude Tijger" nam Keetje op zijn arm en bracht het tweetal naar buiten. „'t Heeft niets geholpen!" schreide Jantje: „nu zal hij 't vader tòch geven!"

„Wel, kind, als hij 't niet doet, dan doet een ander het," zeide Oude Tijger bij wijze van troost.

„Maar de tapper zei, dat niemand anders 't hem geven wilde," hield het kind vol.

„Dat zou wel meevallen," was het antwoord van den ouden man. „Maar," bromde hij in zichzelf, „als ik twee zulke kinderen had, dan geloof ik, dat ik waarempel nog eens zou gaan vechten tegen mijnen ouden vijand den drank!"

Zij waren nu bij hunne woning gekomen. Oude Tijger zette Keetje voorzichtig neer, stopte Jantje een kwartje in de hand en ging toen haastig verder.

IV.

Er volgden nog donkerder dagen voor het reeds zoo zwaar beproefde huisgezin. Armoede en gebrek namen hand over hand toe, en Willie teerde langzaam maar zeker weg. In de beide kamertjes was nu niets meer overgebleven dan een bed, een tafel en een paar stoelen; alle herinneringen aan vroegere dagen waren verkocht, behalve de oude hangklok.

Henk en Jan deden hun best tevreden te zijn — ofschoon het leven in deze achterbuurt hun meer en meer tegenstond. Toch waren Jantjes zachtheid en vriendelijkheid niet zonder invloed gebleven op de ruwe, onbeschaafde kinderschaar. Met het ophangen van Keetjes lieveling, de arme deftige poes, hadden hunne vijandelijkheden het toppunt bereikt — en in de laatste weken waren zij begonnen den kleinen „bleekneus," zooals ze Jantje noemden, met eenige onderscheiding te behandelen. Om zijnentwil verdroegen ze de uitdagende blikken en de trotsche manieren van „den graaf" (zoo luidde Henks bijnaam) en

de uitroep: „Daar komt „bleekneus" aan!" was voor hen allen het sein om hunne ruwe woorden en vloeken zooveel mogelijk in te toomen.

Op een warmen middag in September zag Jantje, terwijl hij 't steegje inkwam, dat er eene ongewone drukte in 't „rattenhol" heerschte. Een luid geschreeuw en getier van de havelooze kinderen, die allen op een hoop stonden, toonde aan, dat er iets bijzonders moest gebeurd zijn. Ze gingen terstond op zijde om Jantje door te laten. Het kind werd beurtelings rood en bleek, want hij zag, dat zij zich vermaakten met eene dronken vrouw te plagen, die met bemodderde kleeren en gesloten oogen in de brandende zon op den grond lag.

„Ik vind het laf en valsch van jelui zoo'n ongelukkig mensch te bespotten," barstte hij uit. „God zal er jelui voor straffen; denk je, dat Hij het niet ziet?"

„Wie is God? Waar is Hij?" riepen een paar jongens spottend.

„Kom, bleekneus, wees niet zoo flauw, maar doe mee!" zeiden de anderen.

„Jongens," hernam Jantje, nu op bedaarden toon en met zooveel gezag, dat ze huns ondanks naar hem moesten luisteren: „jelui *zult* het niet langer doen. Wie wil helpen haar voort te trekken tot bij dien muur, daar is wat schaduw. Kom, wie zal 't doen?" Een paar jongens, die zeker een „zacht plekje" in hun hart hadden, schoten toe; met veel moeite

trokken zij de bewustelooze vrouw tot dicht bij den muur voort. .... Toen riep er een: „daar komt de Borstel!" .... en wip! in een oogwenk waren al de kinderen verdwenen — zoodat Jan met het arme schepsel alleen bleef.

Haar gelaat lag nog in de felle zon. Jantje probeerde haar een eindje verder te trekken, maar 't was hem onmogelijk. Ten einde raad nam hij zijn roodbonten zakdoek en legde dien over haar hoofd....

Daar kwam de „Borstel" ademloos aanloopen: „Wat deden ze toch? .... Waarom? ...." Hij hield plotseling op en trok den doek weg, maar terstond liet hij dien weer vallen, alsof hij zich gebrand had. Toen trachtte hij een onverschillig gezicht te zetten, doch dat gelukte hem niet, want zijne lippen trilden zenuwachtig.

„Ken jij die arme vrouw, Borstel?" vroeg Jan verbaasd.

De jongen begon te fluiten, schorre valsche tonen — hij was er anders zoo'n baas in! — en zei kortaf: „Of ik! 't Is m'n ouwe vrouw!"

„Welke oude vrouw?"

„Wel mijn oude vrouw, als je 't dan weten wilt."

„Je *moeder* toch niet?"

De „Borstel" knikte en tegelijk viel er een traan langs zijn bruin gezicht — maar hij bleef dóórfluiten.

„Je zei, dat je moeder dood was!"

„Wel," antwoordde de arme jongen bitter, „is dit nog niet veel erger dan dood? O! ik wou maar, dat

ze dood was. .... Kijk me niet zoo aan met je groote oogen, jij zou zoo iets nooit zeggen, maar je bent ook zoo goed en ik ben slecht!.... Jantje, ik kon nooit geloven als ze spraken van God en van engelen — dat het waar was — totdat ik jou hoorde en zag. Maar", zijne stem werd heesch van ontroering: „ze zullen je niet lang bij ons laten. Hij — God meen ik — zal je wel spoedig laten halen .... ik weet het, ik voel het!" .... Plotseling liep hij op Jantje toe en gaf hem zulk eene stevige omhelzing, dat het kind dacht er in te zullen stikken. — „Ik zal 't nooit, nooit vergeten van dien zakdoek!" snikte de Borstel, terwijl hij Jan losliet.

Het volgend oogenblik was hij in een der krotten verdwenen.

Voordat Jantje dien avond slapen ging, fluisterde hij: „Ik dank u, lieve Heer Jezus, dat „de Borstel" óók een zacht plekje in zijn hart heeft."

Den volgenden dag was het Zondag. Willie had den ganschen nacht en morgen geschreid en gekreund en tevergeefs poogde de arme moeder het kind tot rust te brengen.

„Hij kan niet slapen door dat ellendige lawaai van de jongens beneden," zei Henk, die moedeloos op den rand van het bed zat. „O! ik zou ze kunnen rammelen, omdat ze niet stil willen zijn; kijk Willie eens benauwd zijn!"....

https://achterderug.nl

Jantje sloop de kamer uit en ging regelrecht naar de jongens toe, die op de straat een leven maakten, dat hooren en zien je verging.

„Sst. sst. .... daar komt bleekneus aan met den generaal!" riep de Borstel. „Dag generaal!" — De hond stak deftig zijn poot uit en legde dien in Borstels hand; nu kwamen al de jongens aanloopen om den poot van den „generaal" hartelijk te schudden.

„Ik kwam vragen of jelui, as je blieft, niet zoo'n lawaai wilt maken. Mijn broertje is zoo ziek." ....

„Bleekneus z'n broertje is ziek, hoor je 't!" klonk het van den een op den ander.

„Ik zou graag willen, dat jelui allemaal meegingt naar 't schuurtje — dat is ver genoeg weg; ik wou jelui eens iets zeggen," ging Jantje voort.

De meeste kinderen volgden hem zwijgend — want ze zagen, dat de Borstel vooropging.

Toen ze in 't schuurtje kwamen, gingen zij allen in een kring zitten: Jantje op den boomstam in 't midden. Met zachte, maar duidelijke stem begon de knaap zijn ruw gehoor de oude, altijd nieuwe geschiedenis te vertellen: hoe de Heer Jezus Zijne heerlijkheid in den Hemel verliet en op aarde kwam om voor zondaren te lijden en te sterven. ....

Eerst trachtten de jongens Jantje telkens in de rede te vallen — ze wilden liever buiten spelen dan hier zoo stil te moeten zitten, maar de Borstel dreigde ieder, die niet rustig naar den bleekneus luisterde, met een pak slaag — en dáár hadden ze ontzag voor.

Al heel gauw kwamen ze zóó onder den indruk van Jan's eenvoudige woorden, dat ze met open mond toeluisterden. Die lieve Heiland wilde immers ook hèn liefhebben en gelukkig maken! Ook voor hèn was Hij in een armoedigen stal geboren, in dien heerlijken Kerstnacht! Ja, en óók voor Jaaps broer, die zoo dronk, en voor Gerrits ongelukkigen vader! en, (dit werd zóó zacht gezegd, dat alleen de Borstel het verstaan kon) „ook voor jouw arme moeder." Als zij den Heer maar wilden liefhebben en gehoorzamen — dan zou Hij hen allemaal in Zijn heerlijken Hemel brengen.

Toen Jan vroeg, wie hunner hier elken Zondagmiddag zou willen komen om nog meer van den Heer Jezus en van God te hooren, was de Borstel de eerste, die riep „ik!"

„We moesten een verbond sluiten," ging de kleine zendeling voort; „en onze namen op dit stukje papier schrijven — dan kan ik ze aan den mijnheer van de Zondagsschool laten zien. Hij heeft beloofd hier elken Zondag te zullen komen om ons uit den Bijbel te vertellen. Elk lid van ons verbond moet zijn best doen geene ruwe woorden meer te zeggen, te liegen of te stelen, want dat vindt de lieve Heer niet goed. Wie wil lid worden?"

Zes jongens verlangden, dat hunne namen werden opgeschreven.

De Borstel trad vooruit en zei: „Laat mij ze opschrijven, bleekneus! Voordat vader stierf en moeder zoo werd, heb ik school gegaan en schrijven geleerd."

Hij was dan ook niet weinig trotsch op zijn kunde, en reikte Jan het beschreven papier met een gelukkigen glimlach over. — Wie zou ooit hebben gedacht, dat die ruwe jongen er zoo vriendelijk en tevreden uit kon zien!

Toen Jantje eindelijk zeide, dat hij nu weer naar moeder moest gaan, vonden ze allen dat er nog nooit een middag zóó omgevlogen was.

De kleine Zendeling was dankbaar en hoopvol gestemd: wat zou mijnheer Borger zich met hem verheugen over het welgelukken van het plan, dat zij samen al zoo lang beraamd en besproken hadden. Nog diep in gedachten opende Jantje de deur van het kamertje: wat was het daarbinnen vreemd stil, en zoo donker! Hij struikelde bijna over Keetje, die op den grond lag te slapen; Henk zat dicht bij moeder en hield de handen voor de oogen. Juffrouw Wessels was doodsbleek, maar eene uitdrukking van vrede en geloof lag op haar ingevallen gelaat.

Zij glimlachte o! zoo treurig, terwijl ze Jantje naar zich toetrok en vriendelijk zeide: „Je bent mijn eigen lieve jongen, je hebt ze heel stil gehouden, hoor!.... Zie broertje eens!"

Willie lag rustig in zijn wiegje; de teere handjes, anders zoo rusteloos in beweging, waren saamgevouwen, de oogjes gesloten en een flauw lachje speelde om de bleeke lipjes.

„Is hij beter, moeder?" vroeg Jan.

„Ja, mijn jongen, veel beter."

„Maar, waarom huilt Henk dan?"

„O, Jan!" snikte Henk. „Zie je dan niet, dat Willie dood is?"

Jantje beefde van het hoofd tot de voeten, maar zijne moeder nam zijn ijskoud handje in de hare en zeide rustig: „Schrei niet, lieveling, hij kan nu niet meer lijden — hij is bij zijn Heiland." ....

Een zware, slepende tred, dien de kinderen geleerd hadden te vreezen, werd op de trap gehoord, de deur werd opengedaan en Jan Wessels trad binnen.

„Heb je niet wat voor me te eten?" vroeg hij knorrig. „Ik heb honger als een paard. Slaapt het kind nou eindelijk?"

„Ja," antwoordde de moeder rustig. „Hij slaapt!"...

Maar toen vader bij het wiegje kwam, snikte zij: „Ons kind is heengegaan, onze lieve kleine Willie is gestorven." ....

Met starenden blik keek de ongelukkige man naar zijn gestorven kind, dat daar zoo roerend schoon voor hem lag .... Hij boog zich langzaam over het lijkje heen en legde zijn brandend hoofd tegen het koude gezichtje. Toen hij zich eindelijk weer oprichtte, stonden zijne oogen vol tranen.

In een oogwenk stond Jantje naast hem en met al de teedere liefde voor zijn vader, welke nooit in hem gestorven was of sterven zou, trachtte hij hem te troosten. Toen juffrouw Wessels zag, dat haar man de armen om het kind heensloeg, kwam er eene schemering van hoop bij haar op.

Maar, ach! na verloop van een half uur stamelde Jan Wessels eene soort van verontschuldiging en verliet hij het kamertje, om de stem van zijn geweten in de herberg tot zwijgen te brengen.

VI.

Weer gingen een paar maanden voorbij. Jantje werd in waarheid een zegen voor zijne nieuwe kameraden en mijnheer Borger steunde hem, zooveel hij kon. De Zondagmiddagbijeenkomsten in het schuurtje werden nu reeds door tien kinderen bezocht, en de laatste maal was er nog iemand gekomen om uit den Bijbel te hooren voorlezen: de „oude Tijger."

Nu was het winter. Elken dag ging Jantje er moedig op uit om iets te verdienen, maar in de laatste weken was het hem hoe langer hoe moeilijker gevallen. „Ik geloof, dat ik al heel lui word!" klaagde hij aan den „Borstel," die zijn vertrouwde geworden was: „Ik kan soms niet op mijne beenen staan, ze zijn ook zoo grappig mager geworden — ik zou veel liever thuis blijven en slapen, maar moeder heeft rimmetiek en Keetje huilt aldoor van kou en honger. Henk verdient maar zoo bitter weinig bij zijn baas — dus ik moet wel zien, dat ik wat meehelp."

Op een bitter kouden winterdag, toen het gebrek erger was dan ooit en er nergens uitkomst

scheen, — bedacht Jantje op eens, dat hij nog iets opofferen kon om moeder en Keetje brood en vuur te bezorgen. Hij riep zijn trouwen „generaal" en ging met den hond de straat op.

Het dier zag er altijd even welvarend uit, want hij was de lieveling van de geheele buurt en behoefde nooit honger te lijden; vroolijk trippelde hij ook nu achter zijn baasje aan en verloor hem geen oogenblik uit het oog.

Van de eene mooie, groote straat gingen ze naar de andere; tegen den middag begon het te motregenen en Jantje huiverde van koû. Besluiteloos dwaalde hij rond — tot hij eensklaps bleef staan voor een oud heertje, die er nogal vriendelijk uitzag. „Meneer," vroeg het kind met bevende stem, „wilt u mijn hondje koopen? Het is zoo'n lief dier ...."

Verontwaardigd keek het mannetje hem aan en liep toen zwijgend door. Zoo ging het een paar maal; op 't laatst zeide het kind met een zucht van verlichting: „Kom, ouwe jongen, ik behoef je gelukkig niet te verkoopen; we zullen maar naar huis gaan." De „generaal" kwispelde vroolijk met den staart.

Juist wilde Jantje omkeeren, toen een vragende stem riep: „Zeg, jongen, wil je me dien hond verkoopen?"

Jan knikte droevig en teleurgesteld: ja. Een ongeveer 12-jarigen jongen stond voor hem, die minachtend zeide: „'t Is een leelijk mormeldier; kan hij kunstjes doen?"

scheen, — bedacht Jantje op eens, dat hij nog iets opofferen kon om moeder en Keetje brood en vuur te bezorgen. Hij riep zijn trouwen „generaal" en ging met den hond de straat op.

Het dier zag er altijd even welvarend uit, want hij was de lieveling van de geheele buurt en behoefde nooit honger te lijden; vroolijk trippelde hij ook nu achter zijn baasje aan en verloor hem geen oogenblik uit het oog.

Van de eene mooie, groote straat gingen ze naar de andere; tegen den middag begon het te motregenen en Jantje huiverde van koû. Besluiteloos dwaalde hij rond — tot hij eensklaps bleef staan voor een oud heertje, die er nogal vriendelijk uitzag. „Meneer," vroeg het kind met bevende stem, „wilt u mijn hondje koopen? Het is zoo'n lief dier ...."

Verontwaardigd keek het mannetje hem aan en liep toen zwijgend door. Zoo ging het een paar maal; op 't laatst zeide het kind met een zucht van verlichting: „Kom, ouwe jongen, ik behoef je gelukkig niet te verkoopen; we zullen maar naar huis gaan." De „generaal" kwispelde vroolijk met den staart.

Juist wilde Jantje omkeeren, toen een vragende stem riep: „Zeg, jongen, wil je me dien hond verkoopen?"

Jan knikte droevig en teleurgesteld: ja. Een ongeveer 12-jarigen jongen stond voor hem, die minachtend zeide: „'t Is een leelijk mormeldier; kan hij kunstjes doen?"

Het baasje liet den niets kwaads vermoedenden „generaal" opzitten, een poot geven, dansen, bedelen, enz.

„Ik zal hem maar nemen," zei de jongen voldaan.

Maar Jantje nam den hond op en drukte hem krampachtig aan zijn borst: „Ik geloof, dat ik hem maar *niet* verkoopen zal!" zei hij gejaagd.

„Ook niet, als ik je dit geef?" De jongen hield hem een muntbiljet van *f* 10.— voor. Jan's oogen begonnen te schitteren; wat zou hij daar al niet voor kunnen koopen! Nu behoefden ze niemand om hulp te vragen, waar moeder zoo tegen opzag.....

„Daar, neem hem — gauw!" riep hij haastig, als vreesde hij van besluit te veranderen. Hij sloeg de vuile pooten van den generaal nog even om zijn hals en reikte hem toen met afgewend gelaat aan zijn nieuwen meester over, die hem 't geld in de hand drukte.

Jan liep op een draf weg; hij had de vingers in de ooren gestoken en durfde niet omkijken. Daar hoorde hij een langen, droevigen kreet! ..... Arme generaal!

Eindelijk waagde Jantje het op een stoep te gaan zitten. Hij liet het hoofd in de handen rusten en snikte: „O! lieve ouwe jongen, had ik je maar kunnen zeggen, *hoe* noodig het was dat ik je verkocht — dan zou ik het lang zoo erg niet vinden. Wat moet je wel van me denken!"

Na een poosje droogde hij zijne tranen; hij stond

op en ging een bakkerswinkel in. De winkelier keek het kind wantrouwend aan, toen hij eene vrij groote bestelling deed.

„Waar is je geld?" vroeg hij norsch. Jantje reikte hem het muntbiljet over. „Zie je wel," zeide de winkelier, terwijl hij het tegen het licht hield, zegevierend, „net zooals ik dacht: een valsch biljet! Dacht je soms, dat je mij zoudt kunnen bedriegen? Als je er niet zoo bleek en mager uitzag, zou ik je aan de politie overgeven. — Marsch, mijn winkel uit!"

Versuft liep het arme kind verder. Het kwam niet in hem op den bedriegelijken jongen, die hem zijn dierbaar hondje ontstolen had, na te gaan. Moedeloos ging hij tegen een hek zitten; alles klopte en hamerde in zijn hoofd. Wat had de generaal mooi zijn kunstjes gedaan, zonder er één oogenblik aan te denken, dat zijn baas zóó verraderlijk handelen zou! — En nu was alles toch vergeefs geweest. .... Deze gedachten martelden hem onophoudelijk. Hoe lang hij daar zoo zat in koude en regen wist hij niet.

Daar raakte een ruwe hand liefkoozend zijn gebogen hoofdje aan en eene vroolijke stem, die van den „Borstel", riep: „Waarempel! 't is de bleekneus! Waarom zit je hier zoo te suffen; je zult zeker ziek worden. En waar is de generaal?"

„Ik weet het niet," stamelde Jan.

„Ik zal je op mijne armen nemen en je naar huis brengen, je doet zoo raar," zeide de Borstel vastbesloten. Zoo gezegd zoo gedaan; de sterke jongen nam

het zwakke kind op en droeg hem zwijgend naar huis; Jantje liet vermoeid het hoofd rusten tegen den stevigen schouder van zijn makker.

„Ik kom morgen naar je kijken," fluisterde de „Borstel" terwijl hij den kleinen jongen voor de deur van het kamertje neerzette.

„O!" riep Keetje Jan vroolijk toe, toen hij de deur opende: „Henk heeft eindelijk iemand gevonden, die de klok koopen wilde en nu hebben we veel geld; moeder is brood en turf halen!"

Tot hare groote verwondering scheen haar broertje niet in hare vreugde te deelen. Vermoeid en duizelig ging hij op een laag, door Henk getimmerd bankje zitten en leunde met het hoofd tegen het bed; 't was of de geheele kamer met hem ronddraaide.

Toen moeder thuiskwam, zag ze dadelijk, dat het arme kind harde koorts had. Zijn hoofdje gloeide als vuur en zijne ademhaling was snel en gejaagd, zij legde hem op de stroomatras neder en dekte hem zorgvuldig toe. Zoodra Henk van zijn werk kwam, zond ze hem uit om een dokter te halen.

Keetje was reeds in slaap gevallen. Arm kind! wat was zij opgetogen geweest over de dikke boterhammen, die moeder haar gegeven had.

Nauwelijks had Henk het kamertje verlaten of Juffrouw Wessels knielde bij het bed van het zieke kind neder en verbergde het gelaat in de dekens. Uit Jantjes ijlen had zij de droevige geschiedenis gehoord van den verkoop van den „generaal." Met dat ver-

magerd gezichtje, die holle oogen, dat rusteloos woelen van haar jongen voor zich, kon ze niet anders bidden dan dit: dat de Heiland hem maar spoedig tot Zich mocht nemen in Zijn' heerlijken hemel.....

De deur werd zachtjes opengedaan; verschrikt hief de moeder het hoofd op. Neen, 't was de dokter niet, — maar haar man! Langzaam naderde hij het bed en vroeg met gesmoorde stem: „Hoe is het met het kind?"

Wie had den vader verteld, dat de kleine jongen ziek was?

Wel, de „Borstel" had den geheelen avond aan de deur van het huis gestaan om hem op te wachten en toen Jan Wessels eindelijk het steegje inkwam, was hij op hem toegeloopen en had hij gezegd: „Henk is een dokter halen, want je Jantje is erg ziek. Je moogt wel gauw naar huis gaan; hij zal erg naar je verlangen.... hij houdt zooveel van je"....

De „Borstel" kon niet zien, hoe dit bericht den vader ontroerde, daar 't geheel donker in 't nauwe straatje was.

Jan Wessels scheen nu volkomen nuchter te zijn. In doffe wanhoop stond hij bij het ziekbed; na die eerste vraag kwam er geen woord meer over zijne lippen. Ook toen Henk eindelijk met een dokter terugkwam, bleef hij zwijgen. De geneesheer schudde het hoofd bij het zien van den zieken knaap; hij zeide, dat men hem zoo rustig mogelijk moest houden en

beloofde den volgenden morgen terug te komen.

Vader en moeder beiden waakten dien nacht bij hun kind.

De sterke man beefde — als dat zwakke stemmetje nu eens ijlend sprak van honger en koude en dan weer zoo hartroerend klaagde: „O, lieve beste generaal! ik zou je niet verkocht hebben, maar we hadden zoo'n honger."

Tegen middernacht was de arme moeder, uitgeput door spanning en vermoeienis, een oogenblik ingeslapen. Vader had weenend het gelaat in de handen verborgen; God alleen wist, wat er omging in zijne ziel! —

Al heel gauw was het in de buurt bekend, dat de bleekneus ziek was en sterven ging en vele angstige gezichten verdrongen zich den volgenden dag voor de deur van het kamertje: het waren de jeugdige bewoners van het „rattenhol", die naar Jantje kwamen vragen.

Ook mijnheer Borger, door den Borstel gewaarschuwd, kwam in den loop van den middag, maar het kind lag nog steeds bewusteloos.

Zoo ging het eene uur na het andere voorbij; het ijlen werd zwakker en zwakker en hield tegen den avond eindelijk op. Keetje en Henk stonden aan den éénen kant van het bed: Henk heel dicht bij zijn vader en het kleine meisje tegen moeder aangeleund. De Borstel, die den ganschen dag bij het

stervende kind geweest was, stond aan den anderen kant.

Jantje lag nu heel stil, maar hij haalde zwaar adem. Van beneden klonken luide stemmen en een ononhoudelijk geschuifel van voeten.

„Ze moesten stil zijn!" riep de Borstel verontwaardigd.

Daar opende Jantje langzaam de oogen; terstond viel zijn blik op zijn vader en een glimlach kwam op zijn bleek gezichtje: „Vader, lieve vader!" fluisterde hij.

Jan Wessels boog zich over zijn kind heen. „Hier ben ik, mijn jongen! Wat is er, Jantje?"

Maar de knaap antwoordde niet.

„Zou hij me niet meer hooren?" vroeg de vader wanhopig.

„Stil," zei moeder: „hij gaat weer spreken."

In die plechtige stilte — want daarbeneden scheen men tot rust gekomen te zijn — zeide het stervende kind helder en duidelijk het gebedje op, dat hij nooit verzuimd had 's morgens en 's avonds voor zijn vader op te zenden: ....., „ik vraag het U, Heer, in Jezus' naam, Amen!" —

Het lawaai en getwist in de benedenverdieping begon opnieuw ..... Eene uitdrukking van angst kwam in Jantjes' oogen: „Geen dronkaard kàn in den hemel komen. O! Heer Jezus! laten ze U toch liefhebben!" stamelde hij afgebroken ....., „Goeden nacht, Borstel, in den hemel zal ik je weêrzien!"

„O! bleekneus!" snikte de knaap, „denk je waarlijk nog aan mij?"

Het gegons van stemmen werd luider en luider.

„Hij heeft er geen hinder meer van," zei moeder zacht.

Een glans van bovenaardsche vreugde verhelderde eensklaps de ingevallen trekken van het stervende kind.

„Ze zijn gekomen om hem te halen, hij is blij, dat hij mag meêgaan met de engelen ..... O! God! o! God!" riep de Borstel.

Kwam er een schaduw op Jantjes gelaat?

„O!" snikte zijn ruwe makker, „ik vloek werkelijk niet: ik doe het dikwijls, maar 't wàs nu geen vloek!"

Neen 't wàs nu geen vloek: het was zijn eerste gebed.

— En die schaduw op dat nu weer vredig glimlachende gezichtje was de hand van den dood geweest, die het kind zachtkens had aangeraakt. Geen aardsche stem kon hem meer bereiken, want hij hoorde de stem van zijn besten Vriend: „Kom, gij gezegende Mijns Vaders, beërf het Koninkrijk, dat u bereid is van de grondlegging der wereld!"

„Hij is thuis," schreide zijne moeder en drukte hem zacht de oogen toe.

Uit het hart van den vader steeg deze bede op: „O, God! wees mij, zondaar, genadig. Help mij om een nieuw leven te beginnen, en breng mij eenmaal waar hij nu is!"

In de dagen, die volgden, weende juffrouw Wessels vele tranen — óók vreugdetranen, want zij zag, dat het gelaat van haren man kalmer en vrediger stond, dan zij het in langen tijd had gezien.

De Heiland had ook tot dezen berouwhebbenden zondaar gesproken: „Kom tot Mij, Ik zal u rust geven."

VII.

Er waren vriendelijke menschen, die Jan Wessels steunden in zijn biddend voornemen een nieuw leven te beginnen. De eerste tijd was voor hem het zwaarst — ook, omdat bijna niemand gelooven wilde, dat hij werkelijk geheel veranderd was!

Mijnheer Borger was naar Wessels' eersten patroon gegaan en hij had een lang gesprek met den vriendelijken ouden heer gehad. Op een morgen, toen Jan zoo moedeloos neerzat, omdat hij overal het hoofd stootte en nergens vast werk kon krijgen, was zijn oude meester bij hem gekomen. Hij had hem vriendelijk de hand toegestoken en gezegd: „Kom, Wessels, willen we 't samen nog eens probeeren? Kom je terug op mijn kantoor?"

Jan had niet kunnen antwoorden: wat was hij toch ondankbaar geweest om dien goeden man te verlaten, wat had hij zich toch laten verblinden door de aanbiedingen van den tapper!.....

Er kwamen zoovele herinneringen bij hem op, dat het hem was of er een brok in zijn keel kwam; hij had alleen de hand van zijn' weldoener kunnen drukken

en bij zichzelf de plechtige belofte afgelegd hem trouw en eerlijk te zullen dienen.

En Jan Wessels heeft die belofte kunnen nakomen — omdat hij niet meer steunde op eigen kracht, maar op den Heer.

In een eenvoudige, nette kamer, buiten de stad, vinden wij de familie Wessels weer.

Moeder zit aan de tafel met haar naaiwerk; haar gelaat straalt van geluk — al is haar voorhoofd vol rimpels en heur haar vroeg vergrijsd. Keetje zit naast haar, druk bezig met haar schoolwerk. Henk is zijn' vader tegemoet gegaan; zooals hij alle avonden doet, wanneer hij van zijn werk thuiskomt. Henk's baas is best over hem tevreden en zegt dat er een flinke timmerman uit den jongen zal groeien, als hij zóó doorgaat.

Jan Wessels was dezen avond bijzonder vroeg klaar, zoodat zijn zoon hem heeft misgeloopen.

„Ik vind het heerlijk rustig thuis te kunnen zijn vanavond," zegt vader, binnenkomende, opgeruimd; — dan voegt hij er ernstig bij: „'t Is vandaag juist twee jaar geleden dat Jantje stierf. Had hij ons zóó maar eens kunnen zien.... O! als ik denk aan dien tijd....."

„Stil," valt zijne vrouw hem in de rede. „Dat alles is.... voorbij. Hij juicht nu voor Gods troon met onzen dierbaren kleinen Willie....."

Vlugge voetstappen werden gehoord en Henk kwam

vroolijk de kamer in. „Is u daar al, vader!" begon hij, maar toen hij de ontroering zijner ouders zag, zweeg hij plotseling.

„Vader en moeder dachten aan Jantje," legde Keetje uit.

„Ik heb zoo juist over hem gesproken," vertelde Henk. „Weet u met wien? met den „Borstel." Ik kwam hem op straat tegen. Hij begon dadelijk over Jan en zei: „Denk maar niet, dat ik bleekneus ooit vergeten zal en er zijn er meer, die dikwijls aan hem denken! Ik had al lang bij jelui willen komen om te vertellen, dat we tegenwoordig zoo gelukkig zijn, moeder en ik! Nu ik op den winkel ben, kan ik den kost voor haar verdienen. En verbeeld je! verleden week is moeder medegegaan naar de Bijbellezing in 't schuurtje. Wat is het goed geweest, Henk, dat Jantje in ons steegje gewoond heeft! Dat het er nu zoo anders is geworden dan vroeger — dat is, naast God, zijn werk; daar blijf ik bij!" Weet u wel, moeder, hoe mijnheer Borger Jantje laatst noemde? „de kleine Zendeling!" —

„Dat is een goede naam voor hem," zeide vader zacht.